

4. juni 2024

Til Rovviltnemnda i region 5 v/Statsforvalteren i Innlandet
Klima- og miljødepartementet

Klage på vedtak på kvote for lisensfelling av bjørn i region 5

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) klager herved på vedtak på kvote for lisensfelling av bjørn i region 5 datert 14.05.24, men offentlig lagt ut på miljøvedtak.no 22.05.24. FVR mener at vedtaket strider med naturmangfoldloven §§ 5, 8 og 9 med mål om å bevare arter i deres naturlige utbredelsesområde og i levedyktige bestander, kunnskap om økologisk tilstand og føre-var-prinsippet. Vi mener også at vedtaket bryter med Forskrift om forvaltning av rovvilt § 10 om lisensfelling da utbredelse av arten brunbjørn i Norge på ingen måte bør begrenses og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning på geografisk differensiering.

FVR stiller seg også sterkt kritisk til at det vedtas lisensfellingskvote på bjørn med bakgrunn i naturmangfoldloven §18, første ledd bokstav b når skadene er så begrenset i regionen. At tapene i Elgå reindriftsdistrikt er til stede kan i mange tilfeller være forårsaket av dårlig kondisjon, overbeiting og deretter svake vektall på kalvene.

Det er også et svært søkt argument å legitimere skyting av bjørn fordi man har registrert skader på bikuber. Statsforvalteren har støttet tiltak til inngjerding og sikring av disse, så vi mener rovviltnemnda opptrer svært uproft når de bruker dette som et argument for mer skyting av bjørn.

At det åpnes for uttak av binner, og i verste fall flere skutte binner i området, er kritisk for bestanden og mulighetene for å nå det nasjonale bestandsmålet på bjørn som er aldri før er nådd.

Bestandsstatus

Brunbjørn er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Region 5 er den eneste regionen der bestandsmålet er nådd. Det har på svensk side blitt skutt et økende antall bjørner de siste årene. Dette vil også ha en negativ effekt på den norske bestanden og må bli hensyntatt av forvaltningen.

Alle skadefellingstillatelser spesifiserer nå at binner med unger er unntatt tillatelsen, etter påtrykk fra naturorganisasjoner. Men det er en kritisk feiloppfatning av hannbjørner og binner uten unger ikke har noen betydning for bestanden, slik at terskelen er lavere for å felle slike enslige bjørner. Tilstedeværelsen av hannbjørner har en stor betydning for hvilke områder andre bjørner benytter og etter hvert vil benytte til leveområder. Selv om denne tillatelsen unntar binner med unger, er det ekstra kritisk om det blir skutt binner. I tillegg er det fortsatt en reell risiko for at binner med unger blir skutt, da ungene kan gå litt unna sin egen mor. Jegere er ikke gode nok til å oppdage dette og kan risikere å skyte mor fra unger. Det har skjedd tidligere. Brunbjørnen har svært lang reproduksjonstid og forskning viser at jakt på bjørner gjør at ungene går enda lenger sammen med mor.

Sameksistens av flere store rovdyr innenfor samme forvaltningsområde er også kraftig undervurdert og vektlegges ikke nok i forvaltningsvedtak. Brunbjørnen spiser også åtsler fra andre store rovdyr. Sameksistens av flere store rovdyr kan dermed gjøre at artene tar færre egne byttedyr og utnytter hverandres styrker. Ulven har også særdeles dårlige levevilkår i Norge og kan dermed medføre at de andre artene må ta egne bytter enn å utnytte åtsler.

Binner og skadeskyting

At nemnda i region 5 åpner for å skyte binner kan være kritisk for hele den norske bestanden. Det holder ikke at Statsforvalteren gis myndighet til å stoppe skytingen om tre binner blir skutt. Det er også en sannsynlig, overhengende fare at binner skytes fra unger på denne tiden, da de kan vandre i avstand fra moren. Ungene blir mer og mer selvstendige og jegere som jakter på rovdyr har empirisk vist liten forståelse for dyrenes atferd og respekt for dyrets egenverdi. Skadeskyting er også svært vanlig på store rovdyr og terskelen for å skyte har vist seg å være altfor lav. Her er det også altfor liten oppfølging av pågående jakt og jaktlag fra Statsforvalterens side.

Geografisk differensiering og forvaltningsområder

Det er nemnda selv om har lagt opp til en geografisk differensiering med en minimal forvaltningssone for bjørn i region 5. At hele området nord i regionen er beiteprioritert sone og alt nord for FV217 i Rendalen ikke skal tillate verken streifende eller ynglende store rovdyr er helt meningsløst og på ingen måte tilpasset økologiske eller biologiske behov for de store rovdyrene. Området rundt Femunden og vestover i Åmot og Stor-Elvdal burde vært en del av rovdyrprioritert område. En slik geografisk differensiering legger opp til konstante konflikter, da beitenæringen ikke tilpasser seg naturlige biologiske forutsetninger som burde ligge til grunn for næringene. Brunbjørn vil alltid streife over store avstander og trenger store områder de kan få leve i.

Vår konklusjon

- Vedtaket bryter med naturmangfoldloven §§ 5, 8 og 9.
- Det tas ikke tilstrekkelig hensyn til bestandens sårbarhet og viktigheten av både binner og hannbjørner i bestanden.
- Det tas ikke tilstrekkelig hensyn til at binner kan skytes fra unger og påvirkningen jakt har på brunbjørn.
- Lisensjakt på bjørn bør ikke forekomme når arten ligger så langt under det nasjonale bestandsmålet og er sterkt truet på den norske rødlista.

På vegne av de stemmeløse i norsk natur,

Foreningen Våre Rovdyr

Alette Sandvik, daglig leder, as@fvr.no

Ingvild Elise Ihle, rådgiver, ii@fvr.no